Wu Hanhan
Sichuan Fine Arts Institute

Wykładowczyni Fine Arts Institute w Syczuanie oraz doktorantka na Wuhan University of Technology. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół ekodesignu oraz zrównoważonego rozwoju.

Shi Danqin
Chongqing Institute of Foreign Studies

Wykładowczyni Chongqing Institute of Foreign Studies w zakresie projektowania produktu, specjalizująca się w ekodesignie oraz współczesnych projektowych interpretacjach tradycyjnego rzemiosła chińskiego.

3 W harmonii z naturą. Zastosowanie bambusa w tradycyjnej chińskiej wytwórczości

materiały

bambus

ekologia

W kulturze chińskiej bambus jest czymś więcej niż rośliną – jest symbolem kulturowym. Su Shi, wielki pisarz okresu północnej dynastii Song, powiedział: „Lepiej nie mieć mięsa niż nie mieć bambusa". Dziś ten bon mot trzeba czytać inaczej niż w XI wieku, ale jego wartość tylko wzrosła.

https://doi.org/10.52652/fxyz.24.25.3 →

Wprowadzenie

Bambus uprawiany jest w całym kraju. W książce *Science and Civilisation in China* [Nauka i cywilizacja w Chinach] Joseph Needham pisze, że „żadna roślina bardziej wyraziście nie symbolizuje chińskiego krajobrazu ani nie ma tak ważnego miejsca w chińskiej historii sztuki i technologii"[1]. Już ponad siedem tysięcy lat temu starożytni Chińczycy wyplatali z bambusa przedmioty codziennego użytku, tradycyjnie odnosząc się do wykorzystania surowców naturalnych oraz chińskiej filozofii „harmonii pomiędzy człowiekiem a naturą".

1. Wielorakie właściwości bambusa i jego wartość projektowa

Bambus jest wartościowym surowcem naturalnym, łączącym w sobie atrybuty naturalne, kreatywne i kulturowe.

Uprawa tych traw ze względu na szybkie osiąganie przez nie wysokości zbioru jest przyjazna dla środowiska. Unikatowa struktura morfologiczna (il. 1) sprawia, że bambus jest lekki, wytrzymały i rozciągliwy (elastyczny).

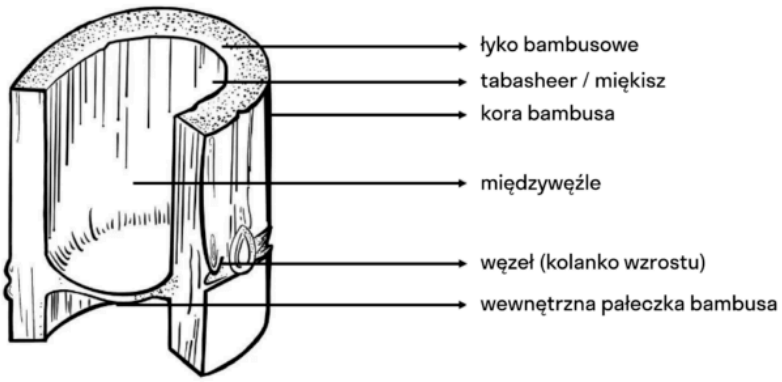

Il. 1. Budowa łodygi bambusa

Roślina składa się głównie z korzeni, łodyg, gałęzi i liści (il. 2). Bambus jest stosunkowo łatwy w przetwarzaniu, a jego poszczególne części można wykorzystać do wyrabiania różnych produktów, zaspokajających szeroki wachlarz potrzeb. Na przestrzeni dziejów roślina pełniła funkcje surowcowe oraz służyła jako ważne medium kreacji artystycznej.

Diagram wykorzystania poszczególnych części bambusa

części bambusa	ilustracje	zastosowanie w produktach	przykłady
korzenie		do wykonywania rzeźb, nowoczesne torebki, fajki, sznurki etc.	
łodyga		materiały prasowane – deski z węzłów bambusa, podłogi; paski ciągnięte – wykałaczki, pałeczki, abażury; paski bambusowe – naczynia, meble; cięte – obsadki etc	
gałęzie		miotły, dekoracje fasad architektonicznych etc.	
liście		plecione tacki, materiał do kaligrafii i działań artystycznych, zakładki do książek	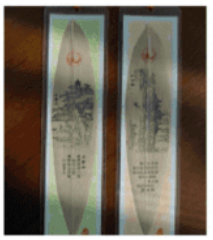

II. 2. Diagram wykorzystania poszczególnych części bambusa

Lekkość i wytrzymałość bambusa pozwala na jego szerokie zastosowanie w architekturze i meblarstwie. Z punktu widzenia estetyki jest to materiał naturalny, dający wrażenie świeżości i elegancki, wzbudzający podziw w wielu formach artystycznych. Dzięki wartości materialnej i estetycznej bambus niezmiennie zajmuje ważne miejsce w życiu współczesnych Chińczyków.

2. Obecna sytuacja i wyzwania stojące przed tradycyjnym rzemiosłem plecenia bambusa

2.1. Tradycyjne rzemiosło wyplatania bambusa

Bambus jest czołowym materiałem wykorzystywanym w tradycyjnym chińskim rękodziele, nadając przedmiotom wyrazistość. Typowym przykładem takiego rzemiosła jest plecenie. Polega ono na dzieleniu bambusa

na cienkie paski i ich zaplataniu. W ten sposób powstają rzeczy codziennego użytku i dekoracje. Wyplatanie bambusa jest znane już od neolitu. Wytwórstwo to jest cenione ze względu na wykorzystanie naturalnych materiałów, misterność wykonania i praktyczność. Stanowi ono zapis historycznej mądrości harmonijnego współistnienia pomiędzy człowiekiem a naturą, odzwierciedlając społeczne i kulturowe cechy różnych okresów z przeszłości.

2.2. Obecna sytuacja przemysłu plecenia bambusa

Na początku XXI wieku postęp społeczny i technologiczny wpłynęły na rzemieślnicze wyplatanie z bambusa, prowadząc do jego stopniowego zaniku i pozostawiając zaledwie kilku rzemieślników parających się tym zajęciem[2]. Jako tradycyjne rzemiosło plecenie bambusa uosabia „kulturę bambusa", głęboko zakorzenioną w duchu narodowym oraz zgodną z obecnymi konceptami zrównoważonego rozwoju. W związku z tym chińskie władze udzieliły rękodziełu wsparcia: w czerwcu 2008 roku rzemiosło zostało umieszczone na chińskiej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego; w październiku 2023 roku Komisja Rozwoju Narodowego i Reform przedstawiła *Trzyletni plan działania na rzecz przyspieszenia rozwoju „Bambus zamiast plastiku"*, mający na celu ustanowienie wstępnego systemu przemysłowego *Bambus zamiast plastiku* do 2025 roku. Stanowi to zabezpieczenie i wsparcie dla współczesnego dziedzictwa i rozwoju rzemiosła plecenia bambusa.

Badanie powodów zanikania przemysłu plecenia bambusa oraz poszukiwanie ścieżek jego rozwoju obejmowało kwerendę literatury przedmiotu, która pozwoliła ustalić, że ograniczenia dotyczące tego przemysłu wynikają w Chinach głównie z dwóch ważnych przemian społeczno-ekonomicznych.

Wpływ nowoczesnych metod produkcji

Związana z industrializacją produkcja masowa oraz niskokosztowe metody wytwarzania wyraźnie wpłynęły na tradycyjny przemysł plecenia bambusa. Na przykład (jak pokazano na il. 3) przy takiej samej specyfikacji koszt wyrobów plastikowych stanowi zaledwie jedną czwartą kosztu produktów plecionych z bambusa. Wskazuje to, że w zakresie wytwarzania tradycyjnych przedmiotów codziennego użytku plecenie bambusa straciło przewagę konkurencyjną, co spowodowało zmniejszenie jego udziału w rynku.

Transformacja do nowoczesnego stylu życia

Wraz ze zmianami wynikającymi z nowoczesnego stylu życia popularność bambusowych produktów takich jak miotły i plecaki ulega zmniejszeniu. Co więcej, preferencje estetyczne nabywców podlegają ewolucji. Konsumenci wolą formy bardziej różnorodne od tradycyjnych wyrobów bambusowych.

W zakresie koloru, kształtu, tekstury i współgrania z wnętrzem produkty bambusowe nie mają wyraźnej przewagi nad konkurencją.

2.3. Analiza głównych problemów przemysłu plecenia bambusa

Na potrzeby artykułu odwiedziłyśmy grupy plecionkarzy bambusa w Liangping (Chongqing), Chishui (Guizhou) oraz Baijie (Luzhou), rozmawiając z niezależnymi artystami, rzemieślnikami zatrudnionymi w firmach, spadkobiercami niematerialnego dziedzictwa kulturowego i kierownikami pracowni artystycznych. Wywiady dotyczyły rentowności, produkcji (sprzedaży) oraz nastawienia do innowacji (il. 4). Wyniki badań wskazują na dwa główne problemy.

Proces produkcji – wolny cykl, wysokie koszty pracy

Tradycyjne plecenie bambusa odbywa się wyłącznie ręcznie i składa się z ponad dziesięciu etapów – takich jak suszenie, wygładzanie i malowanie – zajmujących od siedmiu do dziesięciu dni, czasem dłużej. Tak niska wydajność przy wysokich kosztach pracy podnosi ceny docelowych produktów.

Porównanie rozpowszechnionych wyrobów z plecionego bambusa i produktów plastikowych

przedmiot	materiał	ilustracja	wymiary	wytrzymałość	komfort	cena
kosz na plecy	plastik		215 × 290 × 390	ładowność 150 kg, wysoka wytrzymałość	regulowany pasek na ramię o szerokości ok. 4 cm, duży komfort użytkowania	20 RMB / szt.
kosz na plecy	bambus pleciony		210 × 230 × 370	ładowność 100–150 kg, wysoka wytrzymałość	nylonowy, nieregulowany pasek o szerokości ok. 5 cm, umiarkowany komfort użytkowania	80 RMB / szt.
kosz	plastik		340 × 300 × 200	ładowność 20–30 kg, wysoka wytrzymałość	plastikowa rączka o szerokości ok. 1 cm, umiarkowany komfort użytkowania	17 RMB / szt.
kosz	bambus pleciony		350 × 250 × 250	ładowność 15–20 kg, wysoka wytrzymałość	wysoka wytrzymałość, jutowy pasek o szerokości ok. 1 cm, umiarkowany komfort użytkowania	55 RMB / szt.
miska	plastik		340 × 340 × 150	ładowność 5–10 kg, umiarkowana wytrzymałość	obrzeże o szerokości 2 cm, umiarkowany komfort użytkowania	6 RMB / szt.
miska	bambus		300 × 300 × 100	ładowność 5–10 kg, umiarkowana wytrzymałość	obrzeże o szerokości 1 cm, umiarkowany komfort użytkowania	20 RMB / szt.

Il. 3. Porównanie rozpowszechnionych wyrobów z plecionego bambusa i produktów plastikowych

Rodzaj produktu – tradycyjny, niedostatecznie innowacyjny

Wywiady pokazują, że większość praktyków wciąż wytwarza tradycyjne przedmioty o niskiej funkcjonalności i przestarzałej formie. Ze względu

na ograniczone umiejętności i nawykowe modele biznesowe nie realizują oni innowacyjnych projektów[3].

2.4. Rozwój i możliwości stojące przed przemysłem plecenia bambusa

Internetowe i tradycyjne ankiety przeprowadzone wśród młodszej populacji Chin ujawniają jej silne zainteresowanie pleceniem bambusa związane z wyjątkowością i wartością historyczną tego rzemiosła. Wiele młodych osób chciałoby powrotu produktów bambusowych do użytku, ponieważ wywołują one emocje niespotykane w przypadku dóbr przemysłowych.

Podsumowanie wywiadów

imię	staż pracy	forma produkcji	dochodowość	produkty	opinia o innowacjach w produktach bambusowych
Mistrz He	20 lat	niezależny artysta plecionkarz, produkcja własnoręczna na potrzeby okolicznych mieszkańców	niska wydajność	bambusowe przedmioty codziennego użytku takie jak miski, kosze, kapelusze, ogrodzenia etc.	brak ekspozycji na odpowiednie dziedziny, niezdolny do innowacji
Mistrz Zhou	15 lat	artysta plecionkarz zatrudniony w przedsiębiorstwie, wykonujący zlecenia administracji produkcji	stosunkowo niska wydajność	dużo zleceń na bambusowe meble i abażury o różnych wzorach i projektach plecionki	przedsiębiorstwo wylicza wypłatę na podstawie liczby sztuk; obawia się, że innowacyjne produkty mogą zmniejszyć wydajność i wpłynąć na dochód
Mistrz Jin	24 lata	prowadzi pracownię plecenia bambusa, zlecenia w większości przez kanał internetowy	umiarkowana wydajność	kopiuje najpopularniejsze modele w danym sezonie, takie jak plecione z bambusa klamry, broszki etc.	utrzymanie pracowni na rynku wymaga poświęcenia większości czasu na produkcję, nie starcza energii na innowację
Mistrz Yu	32 lata	spadkobierca niematerialnego dziedzictwa kulturowego, sprzedaż poprzez własny sklep stacjonarny;	umiarkowana wydajność	wykonuje popularne przedmioty bambusowe takie jak miski, kosze, kapelusze etc., a także pojedyncze elementy rękodzieła w wyższej cenie	innowacje do produktów, ale nie udało mu się uzyskać niebudzących zastrzeżeń efektów

Il. 4. Podsumowanie wywiadów z osobami związanymi z rzemieślniczym pleceniem bambusa

Zachowanie tradycyjnego charakteru plecenia bambusa przy jednoczesnym wykorzystaniu jego wyjątkowości we współczesnych projektach stanowi klucz do odrodzenia tego rękodzieła. Projektanci i projektantki muszą dogłębnie zrozumieć zarówno fizyczne, jak i przetwórcze cechy bambusa, przestudiować tradycyjne metody wyplatania oraz wykorzystać nowoczesną technologię do zwiększenia wydajności oraz tworzenia projektów zgodnych ze współczesnymi trybem życia i estetyką. Takie podejście może dać pleceniu bambusa nowe życie, aby rzemiosło mogło rozkwitnąć w dzisiejszym społeczeństwie Chin.

3. Innowacyjne strategie i praktyki projektowe w pleceniu bambusa

3.1. Innowacyjna strategia projektowa dla plecenia bambusa

Na podstawie wcześniejszych badań w terenie zaproponowano strategie dla obecnej sytuacji rzemiosła (il. 5).

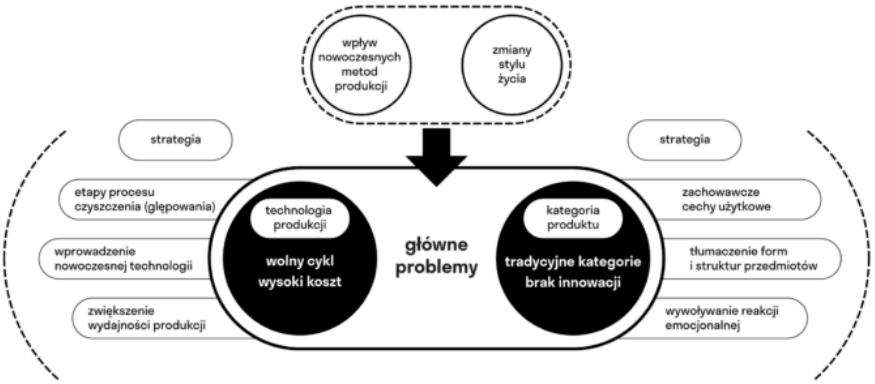

Il. 5. Organizowanie tradycyjnych procesów plecenia bambusa z użyciem nowoczesnej technologii

Zwiększenie wydajności produkcji

W celu rozwiązania problemu niskiej wydajności i dochodowości wyplatania bambusa skupiono się głównie na zwiększeniu efektywności produkcji. Proces został szczegółowo nagrany i objaśniony, aby zidentyfikować środki bezpieczeństwa, wymagania czasowe i narzędzia konieczne na każdym jego etapie niezbędne do zwiększenia – przy wykorzystaniu nowoczesnych środków technologicznych – wydajności wytwarzania z zachowaniem tradycji rękodzieła i fizycznych cech materiału.

Stosując metody badań terenowych, prześledzono procesy produkcyjne plecionkarzy bambusa i dokładnie odnotowano wszystkie szczegóły od wyboru materiału po ukończone produkty (il. 6), co doprowadziło do następujących wyników:

Proces plecenia bambusa

efekt	istota problemu	narzędzie	czas wykonania
wybór surowca bambusowego	W zależności od kategorii produkcji istnieją niewielkie różnice w wymaganiach odnośnie do wyboru surowca. Na przykład w przypadku plecenia z cienkich pasków selekcja jest surowa: bambus zbiera się w zacienionych miejscach, przy słabym wietrze, mało lub średnio nasłonecznionych, gdzie oddziaływanie tarcia na surowiec jest mniejsze. Dzięki temu powierzchnia rośliny jest gładka, mniej uszkodzona i chropowata, a fragmenty bambusa są dłuższe (ponad 60 cm), włókna miękkie i wytrzymałe, co pozwala łatwiej przetwarzać drewno.	-	krótki
ścięcie bambusa odpowiedniego do przetwarzania	Wybiera się środkową sekcję rośliny głównej z dłuższymi odcinkami i relatywnie stabilnym poziomem wilgotności, potem odcina korzeń i końcówki źdźbeł, aby ułatwić przetwarzanie.	nóż z piłką, nóż do ścinania	krótki
oczyszczenie (oskrobanie) zewnętrznej warstwy zielonej części bambusa	W trakcie oczyszczania należy zwrócić uwagę, aby skrobaczka nie przesuwała się w dół w linii prostej, tylko do góry ze stałą siłą. Umożliwi to uzyskanie jednolitej i równomiernej warstwy bambusowych pasków. Oskrobywanie zielonej warstwy z powierzchni bambusa ma cel estetyczny. Pozwala na ujednolicenie koloru, którego zmienność wynika z różnic czasu i środowiska wzrostu roślin. Drugim powodem oskrobywania jest oczyszczenie powierzchni z brudu oraz uszkodzeń na wewnętrznej warstwie bambusa.	długi wąski nóż	średni
usuwanie węzłów bambusa w celu wygładzenia łodygi	Wystające węzły bambusa bezpośrednio wpływają na produkcję włóczek bambusowych, dlatego konieczne jest wygładzenie węzłów i łodygi, aby uzyskać równą powierzchnię. Proces produkcyjny wymaga zrównoważenia siły przykładania ostrza do obracanej łodygi w celu wygładzenia węzłów.	długi wąski nóż	średni
dzielenie bambusa na mniejsze odcinki na podstawie węzłów	Należy zwrócić uwagę na zachowanie gładkiej powierzchni w miejscu złamania i nierozrywanie włókien bambusa. Dzięki temu uniknie się strat materiału.	długi wąski nóż	średni
cięcie pasków bambusa na wymaganą szerokość	Należy zwrócić uwagę, aby szerokość każdego odcinka była stała, najczęściej tnie się je na pół.	długi wąski nóż	średni
umieszczenie bambusa w nasłonecznionym miejscu do całkowitego wysuszenia	Bambus należy suszyć na powietrzu aż jego zewnętrzna i wewnętrzna powierzchnia będą jasnożółte. Zwykle trwa to 4–5 dni latem, 7–9 dni zimą. Suszenie ma na celu zmniejszenie absorbcji wilgoci i wody, zwiększenie stabilności materiału (mniejsza podatność na deformacje) oraz zapobieganie pękaniu, pleśni i atakom insektów.	-	długi
rozdzielanie pionowo ciętego bambusa w poziomie w celu uzyskania cieńszych pasków	Wraz ze zmniejszeniem ilości żółtych włókien w wewnętrznej warstwie oraz zmniejszeniem twardości wysuszone paski bambusa o grubości ok. 0,8 cm stopniowo obcina się o ok. 0,6 cm, pozostawiając tylko ok. 0,2 cm.	długi wąski nóż	średni
wygładzanie w celu uzyskania pasków jednakowej długości i grubości, o gładszej i zaoblonej powierzchni	Ten etap stanowi bardzo duże wyzwanie dla umiejętności rzemieślnika, który trzyma nożyk w lewej dłoni i przeciąga wąski pasek prawą ze stałą siłą. Nieuważny ruch może skutkować nierówną grubością paska, a nawet jego pęknięciem.	mały nożyk	długi
dzielenie pasków bambusa na cieńsze nitki	Przetworzony bambus dzieli się na różne szerokości: 0,6 mm, 0,8 mm, 1 mm, 1,5 mm etc., i wygładza jego powierzchnię.	mały nożyk	długi
farbowanie bambusa	Do farbowania używa się barwnika roślinnego lub mineralnego.	barwnik	średni
plecenie	Rozróżniamy dwa rodzaje procesu wyplatania bambusa: twardy i miękki. Generalny przebieg procesu jest taki sam, z wyjątkami wynikającymi z wielkości produktu, gęstości splotu oraz szerokości włóczki i paska.	-	długi
dalsza ochrona przed pleśnią, wilgocią i insektami	Na powierzchnię splotu bambusa nakłada się od dwóch do czterech cienkich warstw lakieru, po czym suszy na powietrzu przez pięć – sześć godzin po każdym malowaniu. Grubość i liczba warstw farby mają wpływ na połysk powierzchni produktu.	lakier	długi

II. 6. Proces plecenia bambusa – diagram sekwencji działań

- A. Proces plecenia bambusa składa się z 14 kroków, obejmujących wybór, przygotowanie i plecenie materiału.

- B. W trakcie przygotowania materiału rzemieślnicy polegają na swoim doświadczeniu i korzystają z jednego narzędzia, którego stosowanie okazuje się czasochłonne, wymagające fizycznie i wiąże się z określoną ilością odpadu.

- C. Proces plecenia może być wykonany według ponad dziesięciu popularnych wzorów (il. 7). Produkty wykonywane ręcznie nie mogą zachować jednolitej specyfikacji, ponieważ wykonawcy muszą dostosowywać techniki plecenia do właściwego materiału, co zwiększa poziom trudności i zmniejsza sterowalność.

Popularne techniki plecenia

nazwa techniki	proces	ilustracja
plecenie krzyżowe	Po wcześniejszym ułożeniu pasków zaplatamy wątki poziomo, unosząc je pojedynczo i dociskając (pasków osnowy i wątków może być wiele).	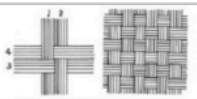
plecenie ukośne	Podobnie jak przy pleceniu krzyżowym, przy pleceniu każdego rzędu pasków wątku dociskane wątki powinny być przeciągane pojedynczo.	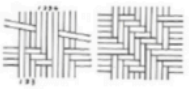
fałdowanie	Zaczynając od środka, pleciemy i rozszerzamy w górę i w dół.	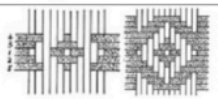
ścieg trapezowy	Układamy paski osnowy. Pierwszy pasek wątku przeplatamy pod dwoma i nad sześcioma osnowy. Drugi pasek wątku przeplatany pod trzema i nad pięcioma osnowy. Trzeci pasek wątku przeplatamy pod czterema i nad czterema osnowy.	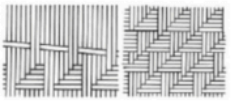
triangulacja	Zaczynamy od plecenia trzech pasków, które układamy pod tym samym kątem. Potem przeplatamy je na bazie sześciu pasków, zwiększając ich liczbę na przemian.	
splot sześciokątny	Zaczynamy od splecenia trzech pasków, na podstawie których tkamy sześciokątne otwory sześcioma paskami, potem zwiększając ich liczbę o sześć.	
tkanie okrągłych otworów	Bierzemy cztery paski (zob. il.), nakładamy je na siebie i rozszerzamy, potem zwiększamy ich liczbę o kolejne cztery.	
chryzantema	Osiem pasków układamy promieniście, zaczynając od środka koła, potem przeplatamy je dookoła włóczką bambusową.	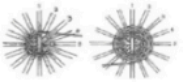
rąbek (krajka)	Na zakończenie pasek osnowy zginamy w dół i w prawo, nadmiar odcinamy.	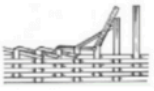

Il. 7. Popularne techniki plecenia

Analiza tradycyjnego procesu wskazuje, że nowoczesne narzędzia mogą okazać się pomocne w obchodzeniu się z materiałem (na przykład czyszczenie, wygładzanie, segmentacja). Zastosowanie ostrzy i elektronarzędzi o różnych szerokościach zdecydowanie zwiększa wydajność. Jednocześnie wprowadzenie akcesoriów z nowych materiałów nie tylko kompensuje ograniczenia bambusa w zakresie trwałości i wytrzymałości, ale też wzbogaca możliwości projektowe, dostosowując go do nowoczesnych potrzeb.

Zmiany w popycie na produkt – łączenie adaptacji tradycyjnych obiektów użytkowych z nowoczesnymi potrzebami duchowymi

Kwerenda literatury wskazuje, że tradycyjne produkty wyplatane z bambusa wykorzystywane są głównie w rolnictwie, życiu codziennym i meblarstwie. Potencjał użytkowy odstaje od nowoczesnych wymagań, powodując trudności z konkurencyjnością na rynku.

Produkty bambusowe muszą podkreślać swoje aspekty społeczne i kulturowe, kontrastując z dobrami przemysłowymi i przywołując wspomnienia i emocje powiązane z tradycją. Innowacyjne projektowanie powinno rozszerzać ich tradycyjne funkcje, aby spełniały współczesne wymagania. Dekonstruując i rekonstruując tradycyjne formy oraz implementując nowoczesny dizajn, rozbudza się tożsamość kulturową i wzmacnia rezonans emocjonalny, dając produktom bambusowym nowe życie i wartość kulturalną. Projektowanie w odniesieniu do potrzeb emocjonalnych i konotacji kulturowych dostosowuje innowacje w zakresie wyplatania bambusa do obecnej estetyki, angażując psychologię konsumenta, zwiększając wartość produktu i pomagając utrzymać niepowtarzalność kulturową w dobie globalizacji.

3.2. Innowacyjna praktyka projektowa plecenia bambusa. Seria projektów meblarskich

Na podstawie powyższych strategii zastosowano serię działań dotyczących projektów meblarskich.

Działania zwiększające wydajność produkcji

W zakresie technologii produkcji zastosowano zmodernizowane narzędzia, na każdym etapie określając wymagania wymiarowe oraz używając ulepszonego sprzętu do wytwarzania pasków bambusowych (il. 8). Podejście to więcej niż podwoiło produkcję materiału w porównaniu do metod tradycyjnych.

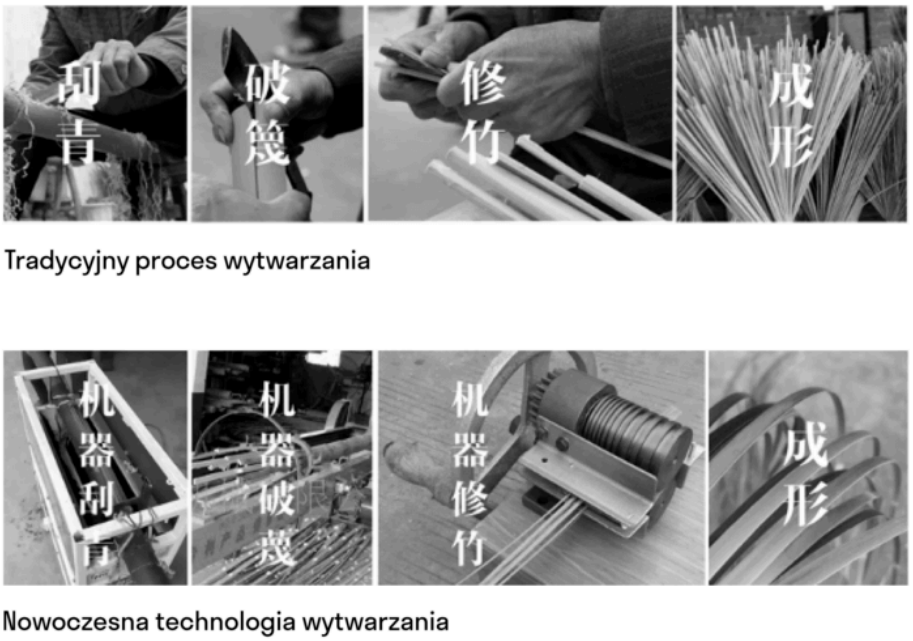

Il. 8. Porównanie procesów wytwarzania

Jeśli chodzi o osadzenie, konieczne ze względu na relatywnie niską wytrzymałość bambusa na zgniatanie, dla stabilizacji u bazy umieszczono wsporniki ze stali nierdzewnej. Połączenie bambusowej powierzchni stykowej z metalowymi podporami podkreśla komplementarność tych materiałów i zwiększa różnorodność stylistyczną.

Praktyka transformowania wymagań produktowych

Nasze badanie skupia się na temacie „gromadzenia się", tradycyjnej w Chinach sytuacji, w której rodzina zasiada wokół centralnie umieszczonego obiektu (na przykład stołu lub ogniska), co służy wzmocnieniu więzi emocjonalnej oraz tożsamości kulturowej w kontekście nowoczesnego społeczeństwa.

Na podstawie pierwowzorów: bambusowych elementów wyposażenia (ławki, stołki, krzesła), pojemników (stół ośmiu nieśmiertelnych, szufelki, parowniki) oraz obiektów dekoracyjnych (bambusowa dama; il. 9), stworzono projekty, w których zdekonstruowano i zrekonstruowano formy, struktury i wzory plecenia tych przedmiotów, tak aby docelowa seria spełniała nowoczesne wymogi estetyczne, oferując równocześnie funkcje siedzenia, leżenia i przechowywania (il. 10). Wychodząc naprzeciw dzisiejszym potrzebom, uwzględniono użycie czajników elektrycznych, sprzętu grającego i ładowarek do telefonów. Ostatecznie wykonano projekty czterech obiektów – stolika kawowego, wieloosobowej ławy, taboretu i krzesła – spełniających wymagania różnych stylów nowoczesnego życia (il. 11).

Zestaw ten realizuje strategię przenoszenia tradycyjnych funkcji obiektów na nowoczesne potrzeby duchowe przez zachowanie ich cech praktycznych odpowiadających współczesnemu zastosowaniu, przekształcenie klasycznych form i rozszerzenie nowoczesnych funkcji w celu połączenia funkcji i emocji.

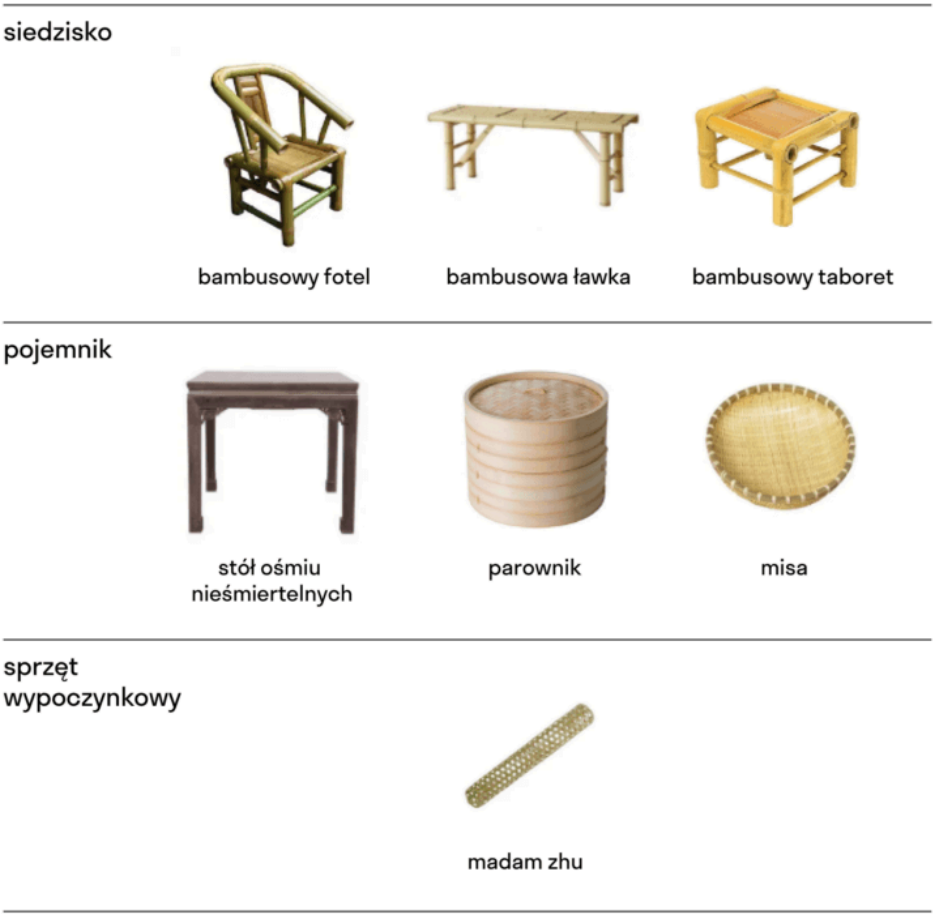

II. 9. Klasyfikacja przedmiotów

Il. 10. Analiza i ewolucja morfologiczna wybranych przedmiotów codziennego użytku

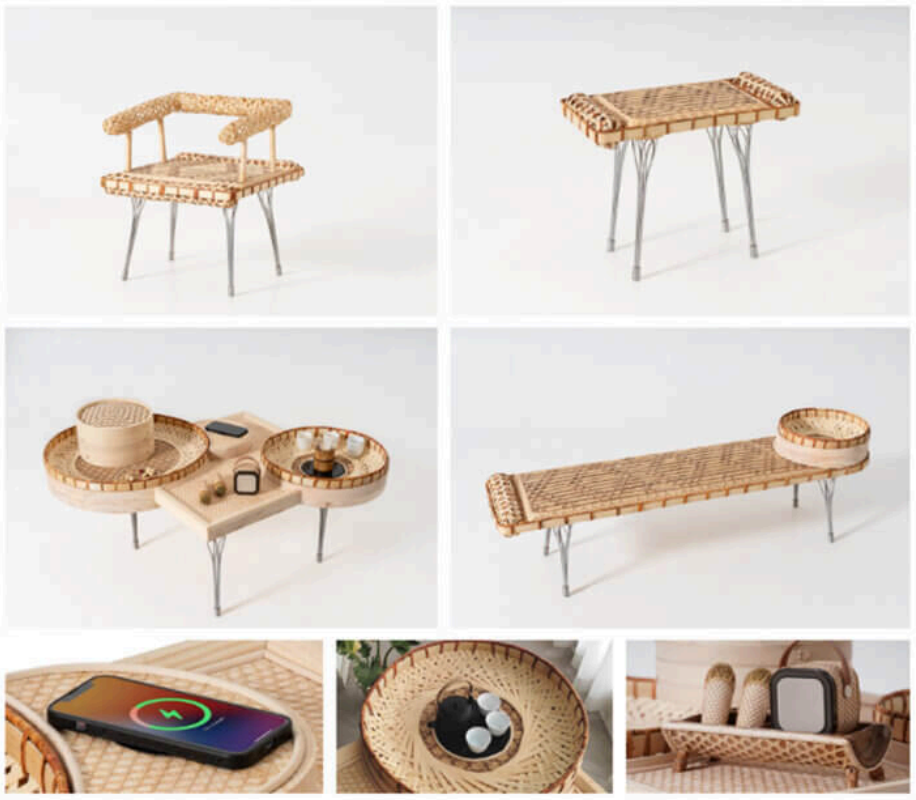

Il. 11

4. Ekologiczna koncepcja „harmonii pomiędzy człowiekiem a naturą” inspiruje innowacyjne projekty plecenia bambusa

Prezentowane tutaj projektowanie nie tylko jest próbą innowacyjnego podejścia do rzemiosła plecenia bambusa, ale też stanowi pozytywną praktykę proekologiczną i kulturową w ramach koncepcji „harmonii pomiędzy człowiekiem a naturą”. Jako centralna myśl chińskiej filozofii idea ta opisuje relację między naturą a ludźmi jako stanowiącymi organiczną całość, podkreślając harmonię ludzkości, przyrody i społeczeństwa. Poniżej wymieniono trzy kwestie ilustrujące, jak ta ekologiczna koncepcja inspiruje innowacyjne projekty plecenia bambusa.

4.1 „Harmonia pomiędzy człowiekiem a naturą” – troska o zasoby naturalne

Bambus jako przykład zasobów naturalnych wymaga od nas dogłębnego zrozumienia swoich fizycznych atrybutów, właściwości kreatywnych i znaczenia kulturowego. Przedstawione prace wprowadzają do projektowania lekkość i wytrzymałość tego materiału, odzwierciedlając fuzję tradycji i nowoczesności, jak również prostoty i natury. Takie podejście wykorzystuje fizyczne właściwości bambusa oraz oferuje przenikliwą interpretację związanej z nim kultury. W ten sposób projekt dba o zasoby naturalne i wpaja szacunek dla natury.

4.2. „Harmonia pomiędzy człowiekiem a naturą" – ochrona środowiska naturalnego

Bambus to szybko rosnący surowiec naturalny. W tym projekcie został starannie wyselekcjonowany i zebrany, następnie oczyszczony, rozdzielony i pocięty na paski, zanim wpleciono go w nowoczesne produkty codziennego użytku. Po wykorzystaniu przedmioty ulegają naturalnemu starzeniu i wracają do gleby, odżywiając nowe rośliny. Eksponowanie tego cyklu, promując regenerację ekologiczną i zmniejszenie presji na środowisko, podkreśla zasadniczą rolę plecenia bambusa w zrównoważonej ekologii i ochronie środowiska.

4.3. „Harmonia pomiędzy człowiekiem a społeczeństwem" – dziedziczenie kultury społecznej

Starożytne rzemiosło plecenia bambusa niesie przemożne konotacje społeczne i kulturowe. Przez zastosowanie nowoczesnych koncepcji projektowych opisane badania ożywiają tradycyjne rzemiosło, nadając mu nowe, współczesne znaczenie. Pozwala to na ochronę niematerialnego dziedzictwa kulturowego, jak i wzmacnia praktyczną wartość rękodzieła w nowoczesnym życiu. W procesie dziedziczenia i innowacji plecenie bambusa kontynuuje swoją historyczną spuściznę, wzbogacając współczesne życie o elementy natury i tradycji oraz spełniając kluczową funkcję w przekazie kulturowym.

5. Podsumowanie

Ekologiczna idea „harmonii pomiędzy człowiekiem a naturą" w tradycyjnej chińskiej filozofii oferuje głęboką inspirację dla innowacji w pleceniu bambusa, podkreślając harmonię człowieka, natury i społeczeństwa. Stanowi teoretyczną podstawę modernizacji rzemiosła plecenia bambusa i wskazuje kierunki jego zrównoważonego rozwoju. Poprzez troskę o naturę, ochronę środowiska i zachowanie kultury plecenie bambusa podtrzymuje swój tradycyjny urok i przyczynia się do globalnej równowagi ekologicznej.

W dłuższej perspektywie głębsza integracja tradycyjnego rękodzieła z nowoczesną technologią i projektowaniem jest sprawą kluczową. Technologie cyfrowe, nowe materiały i inteligentny design zapewniają nowe metody innowacji w pleceniu bambusa – zwiększając wydajność, redukując koszty, poszerzając zakres zastosowania i zapewniając jakość oraz wyjątkowość produktu. Projektowanie dostosowane do nowoczesnej estetyki i obecnych stylów życia i służące tworzeniu produktów bogatych w wartości ekologiczne i kulturowe spełnia współczesne wymagania i niesie pozytywny przekaz ekologiczny, przyczyniając się do równowagi społecznej.

Pomimo wyzwań stawianych przez globalizację i modernizację, tradycyjne rzemiosło ma przed sobą nowe możliwości. Badania interdyscyplinarne umożliwiają fuzję plecenia bambusa z nowoczesną technologią i designem, zachowując i przyjmując dziedzictwo starożytnego rękodzieła, a równocześnie wzmacniając jego znaczenie we współczesnym społeczeństwie.
Nie tylko propaguje to odpowiedzialność za dziedzictwo kulturowe, ale też pomaga budować zrównoważoną przyszłość ludzkości. Kierowane ekologiczną koncepcją „harmonii pomiędzy człowiekiem a naturą" promowanie innowacji i równowagi w tradycyjnym rzemiośle wspiera rozwój współdziałającego, ekologicznego i inkluzywnego społeczeństwa.

Przypisy

1. J. Needham, *Science and Civilisation in China*, vol. 6, part 1, Science Press and Shanghai Ancient Books Publishing House, 2006, s. 320.
2. Y. Wanying, *Research on the Modern Inheritance and Product Innovation of Traditional Bamboo Weaving Crafts in China*, 2013, Jiangnan University, praca naukowa.
3. H. Yifu, *Research on the Modern Design Transformation Methods of Traditional Bamboo Weaving Crafts*, „Art Appreciation" 2024, vol. 43–46, s. 117.

Bibliografia

1. J. Needham, *Science and Civilisation in China*, vol. 6, part 1, Science Press and Shanghai Ancient Books Publishing House, 2006.
2. Y. Wanying, *Research on the Modern Inheritance and Product Innovation of Traditional Bamboo Weaving Crafts in China*, 2013, Jiangnan University, praca naukowa.
3. H. Yifu, *Research on the Modern Design Transformation Methods of Traditional Bamboo Weaving Crafts*, „Art Appreciation" 2024, vol. 43–46, s. 117.
4. W. Xingwei, H. Dequan, *Inheritance and Innovation: The Innovation and Transformation of 'Liu's Bamboo Weaving' in Qu County*, Sichuan, „Decoration" 2016.
5. W. Xiaoqin, L. Yuhua, *A Comparative Study of Craftsmanship and Artistic Styles of Qingshen Bamboo Weaving and Dongyang Bamboo Weaving*, „Decoration" 2023.

Abstrakt

Artykuł wykazuje, jak ekologiczna koncepcja „harmonii pomiędzy człowiekiem a naturą" odnosi się do tradycji plecenia bambusa. Analizuje wielorakie właściwości i wartość projektową bambusa oraz obecną sytuację sztuki wyplatania i stojące przed nią wyzwania, proponując wgląd w możliwości innowacyjnego zastosowania bambusa w designie. Pomimo wyzwań związanych ze złożonością procesu produkcji, niską wydajnością oraz konserwatywnymi formami produktów materiał ten oferuje znaczne korzyści związane z emocjonalnym jego odbiorem i dziedzictwem kulturowym. Ze względu na dbałość o zasoby naturalne, ochronę środowiska oraz aspekt kulturowy plecenie bambusa ma zalety w wymiarze społecznym i zrównoważonego rozwoju. Należy podejmować wysiłki w kierunku integrowania tradycyjnego rzemiosła z nowoczesną technologią i projektowaniem w celu pielęgnowania przyjaznych środowisku, bogatych kulturowo innowacji.

Artykuł dostępny online:

https://formy.xyz/artykul/w-harmonii-z-natura-zastosowanie-bambusa-w-tradycyjnej-chinskiej-wytworczosci/

dostęp: 11.04.2026

3 Harmony with Nature: The Application of Bamboo as a Reflection of the 'Harmony Between Man and Nature' in Traditional Chinese Creative Philosophy

Abstract EN

This article explores how the “Harmony Between Man and Nature” ecological concept applies to traditional bamboo weaving. It analyzes bamboo’s multiple attributes and design value, the current situation and future challenges of traditional bamboo weaving, and the insights this concept offers to innovative bamboo weaving design. Although traditional bamboo weaving faces challenges such as complex production processes, low efficiency, and conservative product types, it also carries significant opportunities, especially in emotional experience and cultural inheritance. By valuing natural resources, safeguarding the environment, and passing on social culture, bamboo weaving can not only continue its traditional appeal but also contribute to sustainable development. Future efforts should further integrate traditional craftsmanship with modern technology and design to foster eco-friendly, culturally rich innovations, paving new paths for the inheritance and growth of traditional crafts.

Keywords: Harmony Between Man and Nature, traditional bamboo weaving craftsmanship, modern innovative design, ecological view of creation